

UZASADNIENIE

W pozwie z 17 lutego 2014 roku, skierowanym przeciwko (...) S.A. V. (...), powódki A. K. (1) i I. B. wniosły o zasądzenie od pozwanego:

1. na rzecz A. K. (1):

- 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią jej ojca J. K. wraz z ustawowymi odsetkami od 6 maja 2013 roku do dnia zapłaty;

- 50.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami od 6 maja 2013 roku do dnia zapłaty;

2. na rzecz I. B.:

- 45.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią jej dziadka J. K. wraz z ustawowymi odsetkami od 6 maja 2013 roku do dnia zapłaty;

- 30.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami od 6 maja 2013 roku do dnia zapłaty.

Powódki wniosły ponadto o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwane towarzystwo ubezpieczeń wniosło o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Stan faktyczny:

9 sierpnia 2012 roku na skrzyżowaniu drogi K-1 z ulicą (...) w O. J. K., przechodząc przez jezdnię po wyznaczonym przejściu dla pieszych, został potrącony przez kierującego samochodem marki S. (...) o nr WE (...) S. M.. W wyniku odniesionych obrażeń J. K. poniósł śmierć na miejscu.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu uznał oskarżonego S. M. za winnego dokonania zarzucanego mu czynu.

/okoliczność bezsporna, odpis skrócony aktu zgonu k. 37/

W chwili śmierci ojca A. K. (1) mieszkała z mamą i córką.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156/

Rodzice powódki A. K. (1) rozwiedli się w 2001 roku i od tego czasu nie utrzymywali ze sobą kontaktu. Córkę J. K. otrzymywały alimenty z funduszu alimentacyjnego.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadka Ż. K. k. 156/

A. K. (1) była zawsze bardziej związana emocjonalnie z ojcem.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156/

Po rozwodzie J. K. mieszkał około 3 km od córki i wnuczki. Często je odwiedzał, chodzili wspólnie na spacer.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadków: Ż. K. k. 156, E. P. k. 156, M. A. k. 162, E. K. k. 162/

Powódki były zapraszane na obiady do domu J. K., kiedy mieszkał z konkubiną.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadka E. P. k. 156/

Małoletnia powódka straciła ojca w wieku 6 lat. J. K. opiekował się wnuczką zastępując jej ojca, odbierał ją z przedszkola, przyjeżdżał do szkoły, jeździł na wycieczki, do zoo, odrabiał lekcje z dzieckiem. Zdarzało się, że gdy pracował dorywczo na wsi, zabierał ze sobą wnuczkę.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadków: Ż. K. k. 156, E. P. k. 156, M. A. k. 162, E. K. k. 162/

Przed śmiercią ojca A. K. (1) przez kilka lat nie pracowała, a przez następne lata była zatrudniona dorywczo jako kosmetyczka.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156/

Ojciec wspierał córkę finansowo, przekazując jej 200 zł – 400 zł tygodniowo (ponad 1.000 zł miesięcznie), czy też produkty żywnościowe w postaci owoców, warzyw. J. K. zwracał pieniądze koleżankom powódki, od których wcześniej je pożyczyła. Zmarły opłacał zajęcia taneczne małoletniej Indii, których koszt wynosił około 70 zł miesięcznie.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadków: Ż. K. k. 156, E. P. k. 156, E. K. k. 162/

Poza J. K. nikt nie pomagał powódkom. Oprócz siostry powódka nie ma innego rodzeństwa.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadka E. K. k. 162/

Zmarły pracował dorywczo na budowie, wykonywał prace w gospodarstwach rolnych, zbierał jagody.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadka M. A. k. 162/

Przed śmiercią zmarły cierpiał na chorobę alkoholową. Nie spotykał się z powódkami, kiedy był pod wpływem alkoholu.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadka E. K. k. 162/

Po śmierci ojca powódka rozpaczała, podjęła leczenie w Poradni P. – Pedagogicznej w O., przyjmowała leki przeciwdepresyjne.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadka E. P. k. 153, zaświadczenie k. 165/

Z kolei małoletnia powódka ograniczyła kontakty z koleżankami, zamknęła się w sobie. Nie jest tak wesołym dzieckiem, jakim był przed śmiercią dziadka.

I. B. ma obecnie 14 lat, uczy się bardzo dobrze. Jest podopieczną Świetlicy Terapeutycznej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w O..

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadków: Ż. K. k. 156, E. P. k. 156, M. A. k. 162, zaświadczenie k. 47/

Matka A. K. (1) przeszła operację wycięcia guza mózgu. Z uwagi na doznany udar mózgu jest sparaliżowana prawostronnie, porusza się o kuli, ma problemy z wymową.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 156, zeznania świadków: Ż. K. k. 156, M. A. k. 162/

Obecnie A. K. (1) pracuje dorywczo, opiekuje się niepełnosprawną matką. Ma problemy finansowo. Koleżanka pożycza jej pieniądze.

/zeznania świadków: Ż. K. k. 156, E. P. k. 156, E. K. k. 162/

Powódka utrzymuje kontakt telefoniczny z rodziną ojca mieszkającą na Śląsku. Jej siostra wyjechała za granicę.

/zeznania powódki A. K. (1) k. 231 w zw. z k. 231/

Aktualnie u A. K. (1) nie można twierdzić negatywnych następstw zdrowotnych śmierci J. K. w zakresie zdrowia psychicznego. Badanie nie ujawniło występowania zaburzeń emocjonalnych rozumianych jako jednostka chorobowa (zaburzenia nastroju, lękowe). Powódka dzięki własnym świadomości podejmowanym działaniom przyczyniła się do takiego stanu. Dostrzega problemy, analizuje je i podejmuje odpowiednie działania m.in. wizyty u psychologa w czasie kryzysu emocjonalnego po śmierci ojca, rozładowywanie stresu poprzez wysiłek fizyczny.

Powódka w ciągu kilku lat straciła drugą osobę, z którą była silnie związane emocjonalnie. Bez wątpienia naruszyło to jej silną konstrukcję psychiczną. Stała się bardziej wrażliwa i prawdopodobieństwo wystąpienia zaburzeń o charakterze emocjonalnym zwiększyło się. Po śmierci ojca pogorszyła się jej jakość życia powódki. Została sama z codziennymi problemami (finanse, opieka na dzieckiem, brak wsparcia emocjonalnego), jak i z opieką nad niepełnosprawną matką.

/pisemna opinia biegłego z zakresu psychologii A. K. (2) k. 167-171/

U A. K. (1) po śmierci ojca wystąpiła krótkotrwała reakcja żałoby, nie osiągająca poziomu zespołu psychopatologicznego. Obecnie występują izolowane objawy lękowe, treściowo powiązane z okolicznościami śmierci ojca, nie układające się w konkretny zespół psychopatologiczny i których powódka nie widzi potrzeby leczenia.

U powódki ubytek w zakresie zdrowia psychicznego powstały w wyniku śmierci ojca można ocenić jako długotrwały, na poziomie nie przekraczającym 1%.

Cierpienie psychiczne powódki po śmierci ojca było początkowo znaczne, lecz na skutek uwarunkowań własnych i wspomagających spotkań psychoterapeutycznych, nie spowodowało rozwinięcia się zaburzeń psychicznych, rozumianych jako konkretny zespół psychopatologiczny.

/pisemna opinia biegłego z zakresu psychiatrii A. Z. k. 178-189/

5 kwietnia 2013 roku pozwany otrzymał zgłoszenie szkody, w którym zwrócono się do ubezpieczyciela o zapłatę m.in.:

1. na rzecz A. K. (1):

- zwrotu kosztów pogrzebu w kwocie 1.300 zł;

- odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej poszkodowanej po śmierci ojca w kwocie 50.000 zł;

- zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł;

2. na rzecz I. B.:

- odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej poszkodowanej po śmierci dziadka w kwocie 30.000 zł;

- zadośćuczynienia w kwocie 60.000 zł.

/zgłoszenie szkody k. 23-36/

Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany pismem z dnia 22 maja 2013 roku poinformował powódki o przyznaniu na rzecz A. K. (1) zadośćuczynienia w wysokości 20.000 zł oraz odszkodowania z tytułu kosztów pogrzebu w wysokości 1.330 zł, a na rzecz I. B. zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł.

/pismo k. 105-106/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Podstawą odpowiedzialności sprawcy wypadku jest art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c. W oparciu o te przepisy samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody, ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego środka komunikacji, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Ustawową podstawą odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela jest z kolei przepis art. 822 k.c., stanowiący, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013, poz. 392 ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Stosownie do art. 35 ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrzuciła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W rozpoznawanej sprawie odpowiedzialność strony pozwanej za skutki wypadku z 9 sierpnia 2012 roku, w wyniku którego zmarł J. K., nie była sporna. Pozwane towarzystwo ubezpieczeń przyjęło odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie i przyznało A. K. (1) 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz zwrot kosztów pogrzebu, natomiast I. B. zadośćuczynienie w kwocie 5.000 zł.

Roszczenia zgłoszone przez powódki należy oceniać pod kątem uregulowań zawartych w przepisach art. 446 § 3 i § 4 k.c.

Bezsporne jest zaistnienie po stronie powódek krzywdy wywołanej przedmiotowym wypadkiem.

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c., jest roszczeniem majątkowym zmierzającym do zniwelowania szkody niemajątkowej (krzywdy). Użyte w w/w przepisie wyrażenie „odpowiednia suma” zawiera już w sobie pojęcie niemożności ścisłego ustalenia zadośćuczynienia ze względu na istotę krzywdy. Dlatego przy ustaleniu zadośćuczynienia nie stosuje się automatyzmu, a każda krzywda jest oceniana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. Należy podnieść, że w razie śmierci osoby bliskiej na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią tej osoby, rodzaj i intensywność więzi łączące pokrzywdzonych ze zmarłym,

wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 23 kwietnia 2013 roku o sygn. akt V ACa 30/13).

Uprawnionymi do dochodzenia roszczeń wskazanych w art. 446 § 3 i § 4 k.c. są członkowie rodziny zmarłego, przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. Krąg uprawnionych obejmuje nie tylko małżonka i dzieci zmarłego, ale także innych członków jego rodziny, a więc krewnych, powinowatych lub osoby niepowiązane formalnymi stosunkami prawnorodzinnymi (np. konkubent, jego dziecko), jeżeli zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową.

Powódki należą do kręgu najbliższych członków rodziny w rozumieniu art. 446 § 3 i 4 k.c., albowiem zmarły był dla A. K. (1) ojcem, a dla małoletniej I. B. dziadkiem.

Więź, jaka wiązała powódki ze zmarłym, wskazuje na rozmiar cierpień, zasługujący na zasądzenie na ich rzecz zadośćuczynienia.

A. K. (1) była silnie związana emocjonalnie z ojcem. Pomimo tego, że po rozwodzie rodziców powódka wraz z córką mieszkała ze swoją mamą, utrzymywała stały kontakt z ojcem. J. K. często odwiedzał córkę i wnuczkę, chodzili wspólnie na spacer. Kilka lat przed wypadkiem powódka straciła męża. A. K. (1) bardzo przeżyła śmierć ojca, co wpłynęło na zwiększenie u niej zaburzeń o charakterze emocjonalnym. Powódka otrzymywała nie tylko wsparcie finansowe ze strony ojca, mogła także zawsze liczyć na jego pomoc w opiece nad córką, bowiem J. K. angażował się w wychowanie wnuczki. Po śmierci ojca sytuacja życiowa powódki uległa pogorszeniu. Jej siostra wyjechała za granicę i A. K. (1) pozostała sama z codziennymi problemami, opiekuje się córką, niepełnosprawną matką. Nie może już liczyć na wsparcie emocjonalne, finansowe, czy osobisty wkład jej ojca w wychowanie córki.

Z kolei I. B. straciła ojca w wieku 6 lat. Dziadek starał się zastąpić wnucze ojca. Opiekował się małoletnią powódką, odbierał z przedszkola, przyjeżdżał do szkoły, jeździł na wycieczki, do zoo, odrabiał lekcje z dzieckiem. Zmarły pełnił ważną rolę w życiu powódki, spędzali ze sobą dużo czasu. Jego śmierć była dla niej dużym przeżyciem emocjonalnym, ograniczyła kontakty z koleżankami, zamknęła się w sobie. Obecnie nie jest tak wesołym dzieckiem, jakim była przed śmiercią dziadka.

Zmarły odgrywał ważną rolę w życiu powódek, był dla nich osobą najbliższą. Przedmiotowe zdarzenie pozbawiło je nadziei na otrzymywanie jakiegokolwiek pomocy ze jego strony. Krzywda powódek po stracie ojca i dziadka jest bardzo dotkliwa.

Oceniając całokształt ustalonych okoliczności sprawy, Sąd przyjął, iż odpowiednią kwotą zadośćuczynienia z tytułu śmierci J. K., poza kwotami wypłaconymi powódkom w toku postępowania likwidacyjnego, jest kwota 60.000 zł na rzecz A. K. (1) i kwota 45.000 zł na rzecz I. B.. Kwoty te spełniają walor kompensacyjny zadośćuczynienia i jednocześnie odpowiadają aktualnym warunkom oraz przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa i nie prowadzą do nieuzasadnionego wzbogacenia powódek.

Na podstawie art. 446 § 3 k.c. Sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Pod pojęciem znacznego pogorszenia sytuacji życiowej, o jakim mowa w art. 446 § 3 k.c. należy rozumieć nie tylko pogorszenie się sytuacji materialnej osoby bliskiej zmarłego poszkodowanego, ale także pogorszenie się sytuacji takiej osoby w zakresie pozaekonomicznym. Szczególnie, że art. 446 § 3 k.c. ma umożliwić naprawienie szkód majątkowych, aczkolwiek niekiedy trudnych do uchwycenia i wymierzenia. Określając wysokość odszkodowania przyznanego najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej z powodu wypadku zawnionego przez inną osobę, jeżeli skutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej, sąd jest obowiązany wziąć pod uwagę różnicę między stanem, w jakim znaleźli się członkowie rodziny zmarłego po jego śmierci, a przewidywanym stanem materialnym, gdyby zmarły żył. Pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale także na utracie

rzeczywistej możliwości uzyskania stabilnych warunków życiowych oraz ich realnego polepszenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 27 czerwca 2013 roku o sygn. akt I ACa 183/13).

J. K. wspierał córkę finansowo, przekazując jej 200 zł – 400 zł tygodniowo (ponad 1.000 zł miesięcznie), czy też produkty żywnościowe w postaci owoców, warzyw, opłacał wnuczce zajęcia taneczne. Ponadto zwracał pieniądze koleżankom powódki, od których wcześniej je pożyczyła. A. K. (1) pracując dorywczo, zawsze mogła liczyć na pomoc ze strony ojca, który starał się jej zapewnić stabilizację finansową. Zmarły zajmował się wnuczką, co również przekładało się na sytuację finansową powódki, która nie musiała ponosić dodatkowych kosztów opieki na dzieckiem. Obecnie A. K. (1) nie może liczyć na pomoc rodziny, opiekuje się niepełnosprawną matką, jest jedyną osobą odpowiedzialną za wychowanie córki.

Dla oceny wysokości roszczenia przewidzianego w art. 446 § 3 k.c. znaczenie ma także doznany przez osobą bliską zmarłego wstrząs psychiczny, podjęcie leczenia psychiatrycznego, korzystanie ze wsparcia psychologów, okres żałoby.

A. K. (1) bardzo przeżyła śmierć ojca, doznała cierpień natury psychicznej, które przełożyły się na okresowe obniżenie jej aktywności życiowej. Przyjmowała leki przeciwdepresyjne, podjęła leczenie w Poradni P. – Pedagogicznej.

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości Sądu, że śmierć ojca pociągnęła ze sobą znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki A. K. (1) i w związku z tym zasądził na jej rzecz z tego tytułu odszkodowanie w wysokość 10.000 zł. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo, mając na względzie fakt, że u powódki wystąpiła krótkotrwała reakcja żałoby, natomiast ubytek w zakresie zdrowia psychicznego powstały w wyniku śmierci ojca nie przekraczał 1% i trudno uznać aby w dłuższej perspektywie rzutował negatywnie na jej sytuację życiową.

Natomiast roszczenie I. B.o odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci dziadka nie zasługuje na uwzględnienie z tego względu, iż poza ogólnymi stwierdzeniami odnośnie pomocy osobistej świadczonej przez zmarłego na rzecz małoletniej powódki, nie zostały wykazane żadne konkrety. Niewątpliwie na skutek przedmiotowego wypadku zostały zerwane silne więzi emocjonalne pomiędzy wnuczką i dziadkiem, co podlega rekompensacie w ramach zadośćuczynienia. W kwestii ewentualnych następstw zdrowotnych u małoletniej powódki po śmierci J. K. mogliby się wypowiedzieć biegli z zakresu psychologii i psychiatrii, jednakże na takie badanie córki nie zgodziła się A. K. (1). Sąd zatem uznał, że strona powodowa nie przedstawiła dowodów świadczących o tym, że śmierć dziadka wywołała osłabienie aktywności życiowej I. B., wpłynęła negatywnie na jej stan psychiczny i tym samym pogorszyła się jej dotychczasowa sytuacja życiowa, dlatego powództwo małoletniej powódki o zapłatę odszkodowania zostało oddalone. Co więcej, okoliczności przytoczone przez stronę powodową takie, jak np. osiąganie przez Indię dobrych wyników w nauce mogą świadczyć o tym, że mimo negatywnych przeżyć dziecko radzi sobie z emocjami i potrafiło zaadaptować się do nowej sytuacji.

W zakresie żądania zasądzenia odsetek (art. 481 § 1 k.c.) od kwot zasądzonych tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania, Sąd zważył, iż termin spełnienia świadczenia przez dłużnika, którym jest zakład ubezpieczeń, w ramach ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, oznaczony był w dniu wypadku przez przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013, poz. 392 ze zm.), zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W rozważanej sprawie powódki zgłosiły pozwanemu szkodę w dniu 5 kwietnia 2013 roku. Nie zachodziły przy tym żadne szczególne okoliczności, które uniemożliwiłyby stronie pozwanej wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości świadczenia (fakty takie nie zostały udowodnione przez stronę pozwaną), a tym samym pozwany powinien spełnić świadczenie w terminie 30 – sto dniowym, a zatem było ono wymagalne w dniu 6 maja 2013 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie 100 k.p.c. przy uwzględnieniu, że A. K. (1) wygrała proces w 63%, a I. B.w 60%.

Powódki były reprezentowane przez jednego pełnomocnika. Natomiast w razie współuczestnictwa formalnego (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.), do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zalicza się jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015 roku o sygn. akt III CZP 29/15).

Ogółem poniesione przez powódki koszty prowadzenia sprawy wyniosły łącznie po 3.617 zł i złożyły się na nie koszty zastępstwa procesowego, ustalone według stawek określonych w § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013 r., poz. 461 ze zm.) oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego zwrot kosztów procesu na rzecz A. K. (1) w wysokości 1.612,71 zł, natomiast na rzecz I. B. w wysokości 1.450,20 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2014 r., poz. 1025 ze zm.) Sąd nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 6.377,66 zł tytułem nieopłaconych kosztów sądowych i nie obciążył stron pozostałą częścią tych kosztów.